

MONOGRAFIJA - VODOPRIVREDA GORNJEG JADRANA 1864. - 1974.

prof. dr. sc. Josip Marušić

Monografiju "Vodoprivreda gornjeg Jadrana 1864. - 1974.", izdalo je tadašnje Opće vodoprivredno poduzeće Rijeka 1975. godine. Sastoji se od 7 poglavlja: Uvod i historijat, Uređenje bujica i zaštita zemljišta od erozije, Regulacije i melioracije, Vodoistražni radovi, Vodoopskrba na području Istre i Hrvatskog primorja, Like i Gorskog kotara, Zaštita voda na području Općeg vodoprivrednog poduzeća Rijeka i Zaključno. Članovi Uređivačkog odbora monografije, a ujedno i autori pojedinih poglavlja bili su: Zorko Kos, Tomislav Sobol, Željko Frajman i Artur Tomić.

Osnivanje i razvoj vodoprivrednih organizacija uslijedilo je znatno kasnije nego što su započeli radovi u vodoprivredi, odnosno izgradnji pojedinih objekata. Organizacije su se pojavile radi izgradnje, održavanja i upravljanja jednog ili više sustava. Prva vodna zajednica za sliv rijeke Mirne osnovana je 1864. godine sa sjedištem u Bujama. U Hrvatskoj ima malo područja koja se mogu pohvaliti ovako dugogodišnjom tradicijom vodoprivredne organiziranosti. U devetnaestom i dvadesetom stoljeću česte su bile promjene, raznovrsni su bili oblici i još teži problemi s kojima su se vodoprivredne organizacije susretale. Od prvobitne vodne zajednice za Mirnu, zatim državnih odjela za uređenje slivova u Austro-Ugarskoj Monarhiji, nekoliko vodnih zajednica na području Istre iz doba talijanske

administracije, nastavilo je s radom i nakon Drugog svjetskog rata. Godine 1965. u Rijeci je osnovano jedinstveno Opće vodoprivredno poduzeće za vodno područje primorsko-istarskih slivova. Poduzeće je u desetogodišnjem razdoblju do 1974. godine izraslo u snažnu privrednu organizaciju s oko 300 zaposlenih. Monografijom koja je vrijedni i trajni dokument su u riječi i slici sažeto prikazani događaji i radovi vodoprivredne službe u razdoblju od 1864. do 1974. godine na području djelovanja Općeg vodoprivrednog poduzeća Rijeka.

Vodoprivreda d.o.o., Buzet je krajem 2014. godine izdala knjigu "Stoljeće i pol organizirane vodoprivrede u Istri (1864. - 2014)". Glavni urednik: Ivan Palčić, Buzet, str. 370.

Različite monografije i stručne publikacije izdavale su i druge vodoprivredne organizacije po slivnim područjima u Hrvatskoj s vrlo vrijednim pokazateljima o najvažnijim projektima iz područja vodnogospodarskih djelatnosti, ali je nedovoljan broj publikacija na razini Republike Hrvatske. Nažalost, i pored ponavljanja prijedloga i započetih aktivnosti, u razdoblju od 1991. do 2023. godine nije objavljena niti jedna monografija vodnog gospodarstva za cjelokupno područje Republike Hrvatske.

